

HANAH ARENDT – O BANÁLNÍM ZLU

Arendtová se v textu věnuje druhému tvrzení, (**pro toho, kdo činí špatné skutky, je lepší být potrestán, než nepotrestán**) se kterým Polus nesouhlasí. Tvrdí, že žádná lidská bytost by tohle nikdy neřekla. Sokrates to nepopírá, ale přesto věří, že každý člověk s ním souhlasí, i když o tom neví.

Sokrates věří v **logos**, tedy v rozumný argument – pravdu.

„Socrates believed in the spoken word, that is, in the argument which can be arrived at by reasoning, and such reasoning can proceed only in a sequence of spoken statements.“ (str. 86)

Duše, která opustí tělesnou schránku putuje před konečný soud:

- a) Ostrov požehnaných (ráj)
- b) Tartarus (peklo)

Dle Arendtové je nepravděpodobné, že tento metaforický směr o duši je **sokratovský**, nýbrž **platonský**.

Platon tvrdí, že pro duši je trest to, co je pro tělo medicína. Byl to právě Platon, kdo první přišel s doktrínou duše.

„It is not the logos that convinces them, but what they see with the eyes of mind, and the Parable of the Cave is also in part a tale of the impossibility of translating convincingly such seen evidence into words and arguments.“ (str. 88)

Pro Arendtovou je klíčový **fakt neschopnosti přesvědčit**. Ke konci díla Sokrates přiznává stupiditu a ignoranci lidí. Sokrates kritizuje nestálost názoru lidí, dokonce je přirovnává k dětem neustále měnícím svá stanoviska. Souhlasí ale s tezí, že jediné **doktrína možného přístupu** je „**přirozená**“ a všechno ostatní, především zákony jsou pouze úmluvou, které se mění v závislosti na místě a času.

Dále navrhuje „**sepsání zákonů**“, které budou uloženy k „**odpočinku**.“

Učedníci vystupují jako milovníci lidu, kdežto Sokrates jako milovník filozofie.

Filozofie nemá konce, kdežto člověk ano.

Arendtová tvrdí, že přesně v tomto bodu se Platon rozchází se Sokratem.

Platon tvrdí, že **Spravedlnost** a **Dobrota** jsou přirozené. Filozof vidí dobrotu a spravedlnost skrze duši, nikoli pomocí smyslů.

Když Arendtová mluvila o sebe dokazování morálních stanovisek, mluvila spíše v **platonských** než v **sokratovských** termínech, protože Sokrates věřil v mluvené slovo a argumentaci, zatímco Platon v oduševnělost člověka.

Platonův standard se rozplynul, jelikož si uvědomil neohraničitelnost dobra a zla, stejně jako si uvědomil „**druhovost**“ duše člověka.

Sokrates po argumentaci se svými učedníky pozná, že musí existovat **přirozená božská vlastnost**, kterou právě Platon nachází v lidské duši, která je ale stejně jako v příběhu o jeskyni výhledově omezená. Logos se zde jeví pouze jako prostředek k tomuto poznání.

Ty, které pravdu nevidí, nelze přesvědčit argumenty. Přesvědčit lze pomocí Platonových mýtů. Tyto mýty se opírají o morální a politické vlastnosti.

V sekulární rovině je při nejmenším svědomí otevřeno pochybnostem.

Instituce běžně přežijí základní principy, na kterých jsou založeny.

„I and myself“ - zásadní rozdíl **„I“ jako smysloví jedinec a „myself“ jako vnitřní hlas**. Tyto dvě osobnosti musí být v harmonii, jinak hrozí vnitřní rozpor. Mohou být samy sobě nepřitelem.

„The meaning is clear: even though I am one, I am not simply one, I have a self and I am related to this self as my own self. This self is by no means an illusion, it makes itself heard by talking to me – I talk to myself, I am not only aware of myself, and in this sense thought I am one, I am two-in-one and there can be harmony or disharmony with the self. If I disagree with other people, I can walk away, but I cannot walk away from myself before I take all others into consideration.“ (str. 90)

dianoestai – „promyslet látku naskrz“

dialegestai – „hovořit o látce“

Ve chvíli, kdy člověk přímo hovoří jsou obě **„já“** v rovnováze a došly k závěru. Jinými slovy **názoru myšlení**. Dva v jenom, nikoli pouze vědomí a svědomí, ale i tím, že je člověk neustále ve styku se sebou samým. Podle Řeků, se právě v této vlastnosti projevuje lidskost. Sokrates věří že lidé jsou racionálními živočichy a myslícími bytostmi. Raději budou trpět špatností, než aby tuto vlastnost ztratili.

Platon se vymezuje tvrzením, že myšlení není nejdůležitější lidská vlastnost.

Pro kriminálního je nejjednodušší cestou k páčání zla destrukce/ignorace kritického myšlení nebo sebezpyt.

„If I refuse to remember, I am actually ready to do anything, just as my courage would be absolutely reckless if pain, for instance, were an experience immediately forgotten.“ (str. 94)

Když si člověk **odmítne zapamatovat, je připraven jednat lehkomyšlně**. Je to stejné, jako když člověk zapomene zážitek bolesti. **Arendtová s tímto příkladem spojuje banalitu zla**, ale netvrdí že by se jednalo samou podstatu zla. To že si člověk zapomene neznamená, že postrádá inteligenci.

Největší zločinci jsou ti, kteří se nad danou věcí nezamyslí a tím pádem si jí nezapamatují. Tudíž jednají nezakořeněně a nevrací se k podstatě věci a jednají bezmyšlenkovitě.

„The greatest evildoers are those who don't remember because they have never given thought to the matter, and, without remembrance, nothing can hold them back.“ (str. 94)

Zlu, které nemá kořeny nemůže být odpuštěno.

Je to právě toto propojení náboženského a morálního myšlení, které tvoří našeho vnitřního partnera.

sokratovsko-platonský přístup:

„The Socratic-Platonic description of the process of thinking seems to me so important because it implies, albeit only in passing, the fact that men exist in the plural and not in the singular, that men and not Man inhabit the Earth.“ (str. 96)

singulár vs. plurál: lidstvo obydluje planetu, nikoli člověk sám.

Mé chování k ostatním závisí hlavně na vnímání sebe sama.

Intelektuálové mohou být vedeni ke zlu stejně jako kdokoli jiný viz. Třetí říše – **není to banalita zla? Nejsou citlivost a pocit pro takzvané výšší věci v životě duševní schopností?**

Největší páchané zlo je to, které je spácháno **„nikým“ (nobody)**. Lidmi, kteří odmítají být osobnostmi.

Takoví lidé selhávají být „někým“ a stávají se „nikým.“

Sami sobě dokazují, že nezapadají mezi ostatní. (dobrá, špatná nebo nevýznamná osobnost)

Měl by to být vztah mého vlastního duševního já s ostatními dušemi.

- 1) jev vůle závislý na tradici a kultuře
- 2) otázka přirozenosti dobra v celkově pozitivním smyslu

Tyto dva jevy jsou propojeny.

Máme se soustředit na to, jak působit dobro a nikoli na jak předcházet zlu.